

V Bruseli 3. 8. 2015
COM(2015) 387 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**O VYKONÁVANÍ SCHENGENSKEJ ČASTI HOTOVOSTNÉHO
A SCHENGENSKÉHO FONDU (2007 – 2009) PRE BULHARSKO A RUMUNSKO**

{SWD(2015) 157 final}

**SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE
O VYKONÁVANÍ SCHENGENSKEJ ČASTI HOTOVOSTNÉHO
A SCHENGENSKÉHO FONDU (2007 – 2009) PRE BULHARSKO A RUMUNSKO**

1. ÚVOD

Článkom 32 ods. 1 Aktu o prístupí Bulharska a Rumunska k Európskej únii¹ (ďalej len „akt o prístupí“) bol zriadený Hotovostný a schengenský fond (tok hotovosti a Schengenské prostriedky) ako dočasný nástroj, ktorého účelom bolo pomôcť Bulharsku a Rumunsku financovať opatrenia na nových vonkajších hraniciach Únie, ktorými sa vykonáva schengenské *acquis* a kontrola vonkajších hraníc, a pomôcť zlepšiť tok hotovosti v štátnych rozpočtoch.

Podľa článku 32 ods. 3 aktu o prístupí sa najmenej 50 % prostriedkov poskytnutých v rámci tohto nástroja malo použiť na podporu Bulharska a Rumunska v ich záväzku financovať opatrenia na nových vonkajších hraniciach Únie, ktorými sa vykonáva schengenské *acquis* a kontrola vonkajších hraníc.

Účelom tejto správy je:

- poskytnúť súhrnné informácie o vykonávaní schengenskej časti dočasného Hotovostného a schengenského fondu (ďalej len „Schengenský fond II“) a
- prezentovať výsledky *ex post* hodnotenia tohto nástroja.

¹ Akt o podmienkach prístupia Bulharskej republiky a Rumunska a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia, Ú. v. EÚ L 157, 21.6.2005, s. 203.

2. OPIS VYKONÁVANIA SCHENGENSKÉHO FONDU II

V súlade s článkom 32 aktu o pristúpení Komisia vyplácala v období rokov 2007 – 2009 Bulharsku a Rumunsku v rámci Hotovostného a schengenského fondu ročné paušálne platby v dvanástinách (celkové sumy sú uvedené v nasledujúcej tabuľke).

Tabuľka 1: Schengenský fond II – prehľad platieb a oprávnených nákladov

	Bulharsko	Rumunsko
Celkové ročné platby v rámci Hotovostného a schengenského fondu (v miliónoch EUR – v cenách z roku 2004) ²	239,5	559,8
Celkové ročné platby v rámci Hotovostného a schengenského fondu (v miliónoch EUR – v bežných cenách)	257,9	602,5
50 % celkových ročných platieb v rámci Hotovostného a schengenského fondu (v miliónoch EUR – v bežných cenách) ³	129,0	301,2
Celkové plánované sumy (v miliónoch EUR – v bežných cenách)	161,0	404,4
Celkové vykázané a overené výdavky (v miliónoch EUR – v bežných cenách)	128,2	353,6
Neoprávnené výdavky (v miliónoch EUR – v bežných cenách)	2,7	3,1
Celkové oprávnené náklady, ktoré možno hrať zo Schengenského fondu II (v miliónoch EUR – v bežných cenách)	125,5	350,5
Sumy vymožené Komisiou (v miliónoch EUR – v bežných cenách)	3,5	0,0

Komisia prijala rozhodnutie o riadení a kontrole Schengenského fondu II⁴. V uvedenom rozhodnutí sa stanovuje, že na poskytnutie podpory sú oprávnené tieto opatrenia:

- investície do infraštruktúry hraničných priechodov,
- investície do vybavenia na kontrolu hraníc,
- odborná príprava príslušníkov pohraničnej stráže,
- podpora na pokrytie prevádzkových nákladov.

Obdobie oprávnenosti sa začalo 1. januára 2007 a skončilo sa 31. decembra 2010.

Za výber a vykonávanie jednotlivých operácií v rámci nástroja boli zodpovedné prijímajúce členské štáty.

Bulharské a rumunské orgány vypracovali návrhy viacročných a ročných indikatívnych programov, v ktorých opísali potreby súvisiace s vykonávaním schengenského *acquis*

² V článku 32 ods. 2 aktu o pristúpení sa stanovili ročné platby v cenách z roku 2004.

³ V súlade s článkom 32 ods. 3 aktu o pristúpení sa najmenej 50 % prostriedkov pridelených v rámci Hotovostného a schengenského fondu muselo použiť na opatrenia na nových vonkajších hraniciach Únie, ktorými sa vykonáva schengenské *acquis* a kontrola vonkajších hraníc.

⁴ Rozhodnutie Komisie C(2007) 1417 zo 4. apríla 2007 o riadení a kontrole schengenskej časti Hotovostného a schengenského fondu.

a kontroly hraníc, stratégiu na vyriešenie týchto potrieb, ciele, ktoré sa majú s podporou Schengenského fondu II dosiahnuť a osobitné opatrenia, ktoré sa majú v rámci tohto nástroja podporovať.

V indikatívnych programoch v rámci Schengenského fondu II Bulharsko vymedzilo osem cieľov. V tabuľke 2 sa uvádza rozpis plánovaného pridelenia prostriedkov v rámci Schengenského fondu II podľa jednotlivých cieľov (a skutočných vykázaných výdavkov):

Tabuľka 2: Plánované pridelenie finančných prostriedkov a vykázané výdavky podľa jednotlivých cieľov – Bulharsko

	Plánované prostriedky (v EUR)	Celkové vykázané a overené výdavky (v EUR)
Cieľ 1: Nákup nového technického vybavenia na dozor na vonkajších hraniciach a kontrolu vonkajších hraníc	97 324 000,00	80 393 650,78
Cieľ 2: Špeciálne technické vybavenie na spoločné policajné operácie v pohraničnej oblasti	7 454 000,00	4 509 320,63
Cieľ 3: Modernizácia a rozvoj vnútroštátnych komunikačných systémov	21 279 000,00	20 688 213,42
Cieľ 4: Informačné systémy a počítačové siete súvisiace s vykonávaním schengenského <i>acquis</i>	12 650 000,00	8 458 239,17
Cieľ 5: Obnova a modernizácia existujúcej hraničnej infraštruktúry	4 400 000,00	4 077 125,06
Cieľ 6: Ostatné činnosti priamo súvisiace s kontrolou vonkajších hraníc EÚ	2 808 000,00	654 711,43
Cieľ 7: Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov vrátane jazykových kurzov	1 510 000,00	521 649,45
Cieľ 7: Vývoj vnútroštátneho vízového systému a jeho prepojenie s vízovým informačným systémom EÚ (VIS) a konzultačnou sieťou VISION	13 575 000,00	8 891 301,83
Spolu	161 000 000,00	128 194 211,77

Viac ako 60 % prostriedkov poskytnutých Bulharsku zo Schengenského fondu II bolo plánovaných a použitých na cieľ 1. Väčšina prostriedkov v rámci cieľa 1 bola plánovaná a použitá na nákup troch vrtulníkov a deviatich plavidiel a na vytvorenie integrovaného systému kontroly a dozoru na čiernomorskej hranici pozostávajúceho zo stálych a pojazdných pozorovacích staníc vybavených radarmi, kamerami a komunikačným zariadením.

V indikatívnych programoch v rámci Schengenského fondu II Rumunsko vymedzilo tri ciele. V tabuľke 3 sa uvádza rozpis plánovaného pridelenia prostriedkov v rámci Schengenského fondu II podľa jednotlivých cieľov (a skutočných vykázaných výdavkov):

Tabuľka 3: Plánované pridelenie finančných prostriedkov a vykázané výdavky podľa jednotlivých cieľov – Rumunsko

	Plánované prostriedky (v EUR)	Celkové vykázané a overené výdavky (v EUR)
Cieľ 1: Posilnenie kontroly vonkajších hraníc a hraničného dozoru v oblasti vonkajších hraníc a ochrana proti cezhraničnej trestnej činnosti	199 700 000,00	174 970 037,61
Cieľ 2: Posilnenie kontrolných kapacít prostredníctvom zvýšenia kapacít poskytovania údajov a prístupu k údajom	192 121 240,00	177 792 172,57
Cieľ 3: Podpora na pokrytie logistických a prevádzkových nákladov	14 565 504,00	478 673,92
Spolu	404 383 744,00	353 593 864,85

V rámci cieľa 1 Rumunsko zakúpilo 33 plavidiel, 1 278 vozidiel a vybavenie na hraničný dozor a hraničné kontroly. Cieľ 1 zahŕňal aj renováciu 31 staníc hraničnej polície a hraničných priechodov.

V rámci cieľa 2 Rumunsko podporilo rozvoj rôznych informačných a komunikačných systémov vrátane vnútroštátnej časti Schengenského informačného systému druhej generácie, vnútroštátnej časti vízového informačného systému a digitálneho rádiokomunikačného systému TETRA.

Treba poznamenať, že Rumunsko v rámci Schengenského fondu II plánovalo použiť viac než minimálnych 50 % prostriedkov pridelených z Hotovostného a schengenského fondu (301 234 674 EUR) a túto prahovú hodnotu presiahla dokonca aj celková suma vykázaných a overených výdavkov (353 593 864,85 EUR).

3. EX-POST HODNOTENIE SCHENGENSKÉHO FONDU II

3.1. ORGANIZÁCIA HODNOTENIA A METODIKA

Ex-post hodnotenie Schengenského fondu II vykonal v roku 2014 nezávislý externý hodnotiteľ, ktorý mal posúdiť relevantnosť, účinnosť, efektívnosť, komplementárnosť a súdržnosť, udržateľnosť a vplyv schengenského fondu II.

Metodika hodnotenia pozostávala z týchto nástrojov na zhromažďovanie údajov:

- sekundárny výskum,
- pološtruktúrované rozhovory,
- priame pozorovanie počas návštev na mieste,
- prieskumy medzi príjemcami.

Údaje zozbierané prostredníctvom uvedených nástrojov sa analyzovali v 12 prípadových štúdiách (piatich z Bulharska a siedmych z Rumunska), ktoré sa v prípade Bulharska týkali 79 % výdavkov zo Schengenského fondu II a v prípade Rumunska 76 % výdavkov.

Zistenia z týchto prípadových štúdií slúžili ako základ pre odpovede na deväť hodnotiacich otázok stanovených Komisiou.

V septembri 2014 Komisia prijala správu o *ex post* hodnotení Schengenského fondu II. Komisia považuje zistenia vyplývajúce z hodnotenia a ďalej uvedené závery za hodnoverné, keďže sa v rámci hodnotenia preukázalo, že sa zakladajú na faktoch vyplývajúcich zo spoľahlivých údajov a dôkladnej analýzy.

3.2. RELEVANTNOSŤ

V rámci hodnotenia Schengenského fondu II na základe kritéria relevantnosti sa posudzovalo, do akej miery ciele nástroja zodpovedali potrebám. Okrem toho sa posudzovala relevantnosť skutočných účinkov Schengenského fondu II (výstupy, výsledky a vplyvy) pre príslušné potreby (užitočnosť).

V hodnotení sa dospelo k záveru, že **ciele a skutočné účinky Schengenského fondu II boli pre dané potreby relevantné.**

Investície súvisiace so sledovaním námornej hranice Bulharska jednoznačne vyplývali z potrieb, pretože pobrežie Čierneho mora nebolo dostatočne strážené hliadkovacími plavidlami pohraničnej stráže, ktoré od 90. rokov 20. storočia postupne chátrali a stávali sa zastaranými a v nepriaznivých poveternostných podmienkach neboli schopné zabezpečiť ochranu námorných hraníc.

Podobne investície súvisiace so vzdušným dozorom riešili situáciu, kedy bulharské ministerstvo vnútra nemalo kapacity na jeho zabezpečenie.

Investície do námornej a pozemnej mobility rumunskej hraničnej polície riešili situáciu, kedy existujúce plavidlá a vozidlá tejto polície neboli dostatočné na účely hraničného dozoru.

Výstavba a renovácia zariadení na hraničných priechodoch v Rumunsku jednoznačne vyplývala z potreby, keďže pozemné hraničné priechody boli v zanedbanom stave

a vzhľadom na ich vek alebo nedostatočnosť nespĺňali požiadavky Kódexu schengenských hraníc.

3.3. ÚČINNOSŤ

V rámci hodnotenia Schengenského fondu II na základe kritéria účinnosti sa posudzovalo, do akej miery sa dosiahli stanovené ciele nástroja.

Posúdenie bolo zamerané najmä na to, do akej miery Schengenský fond II prispel k pripravenosti Bulharska a Rumunska na prístupenie k schengenskému priestoru, a to modernizáciou systémov hraničného dozoru a hraničných kontrol na budúcej vonkajšej hranici, zvýšením kapacity poskytovania údajov súvisiacich so Schengenom a prístupu k týmto údajom, ako aj lepším riadením udeľovania víz.

Pri hodnotení sa dospelo k záveru, že celkovo bol **Schengenský fond II účinný pri dosahovaní stanovených cieľov**.

Dostatočnú pripravenosť Bulharska a Rumunska na prístupenie k schengenskému priestoru potvrdila Rada vo svojich záveroch z júna 2011⁵.

Schengenský fond II prispel k tejto pripravenosti modernizáciou systémov hraničného dozoru, hraničných kontrol, systémov IT a komunikačných systémov a lepším riadením udeľovania víz.

Vytvorenie integrovaného systému kontroly a dozoru na čiernomorskej hranici v Bulharsku bolo veľmi účinné, pretože sa zmenil spôsob, akým sa vykonáva kontrola námorných hraníc a zabezpečilo sa nepretržité sledovanie námorných hraníc. Vďaka tejto investícii sa zvýšila kapacita polície, pokiaľ ide o hraničný dozor a boj proti cezhraničnej trestnej činnosti.

Nákupom vrtuľníkov sa zvýšila kapacita bulharskej polície, pokiaľ ide o hraničný dozor. Používanie vrtuľníkov na hraničný dozor je účinné najmä v odľahlých horských oblastiach, napríklad v blízkosti tureckej hranice, kde niektoré úseky zelenej hranice nie sú dostupné prostredníctvom hliadkovacích vozidiel. Napriek tomu sa však vyskytli určité problémy s účinnosťou zariadení na vzdušný dozor. Právne obmedzenia nočných letov a nedostatok protinámrazových zariadení, ktoré by umožňovali lety za všetkých poveternostných podmienok, spolu s nedostatkom zamestnancov počas prvých dvoch rokov od zakúpenia vrtuľníkov značne obmedzili účinnosť tejto investície. Účinnosť investícií v oblasti vzdušného dozoru obmedzoval aj nedostatok paliva a oneskorené dodávky náhradných dielov.

Investície do námornej, riečnej a pozemnej mobility rumunskej hraničnej polície posilnili kapacitu polície vykonávať dozor na námorných a pozemných hraniciach. Zakúpené vybavenie rozšírilo schopnosť zasahovať v oblastiach, v ktorých bol dozor predtým sťažený, a preto zriedka vykonávaný. Námorný dozor sa od roku 2010 vďaka väčšej prevádzkovej autonómii nových lodí rozšíril z 24 námorných míľ priľahlej zóny aj na výlučnú hospodársku zónu Rumunska.

V prípade Rumunska sa prostredníctvom investície do modernizácie hraničných priechodov posilnili hraničné kontroly. Renovácia existujúcej infraštruktúry a zlepšenie pracovných podmienok na hraničných priechodoch umožnili zvýšiť počet úradníkov pracujúcich na týchto

⁵ Závěry Rady o dokončení procesu hodnotenia stavu pripravenosti Bulharska na vykonávanie všetkých ustanovení schengenského *acquis* (9167/4/11); Závěry Rady o dokončení procesu hodnotenia stavu pripravenosti Rumunska na vykonávanie všetkých ustanovení schengenského *acquis* (9166/4/11).

priechodoch, v dôsledku čoho je možné vykonávať väčší počet hraničných kontrol za určité obdobie.

3.4. EFEKTÍVNOSŤ

V rámci hodnotenia Schengenského fondu II na základe kritéria efektívnosti sa posudzovalo, do akej miery boli primerané náklady, ktoré sa vynaložili na dosiahnutie požadovaných účinkov nástroja.

V hodnotení sa dospelo k záveru, že **efektívnosť Schengenského fondu II možno posúdiť ako primeranú, aj keď postupy verejného obstarávania neboli vždy optimálne.**

Hodnotenie efektívnosti sa zakladalo na porovnaní nákladov vynaložených v rámci Schengenského fondu II s nákladmi, ktoré boli vynaložené v rámci podobných nástrojov, a na analýze postupov verejného obstarávania, ktoré sa považovali za vhodný ukazovateľ efektívnosti za predpokladu, že súťažným obstarávaním sa zabezpečí nákup tovaru alebo služieb za trhové ceny.

Jednotkové ceny, ktoré sa zaplatili za nákup vrtuľníkov v rámci investície do vzdušného dozoru v Bulharsku financovanej zo Schengenského fondu II, boli podobné cenám zaplateným v rámci schengenského fondu I⁶.

Hospodárska súťaž v rámci verejného obstarávania na sledovanie námorných hraníc v Bulharsku bola z hľadiska počtu spoločností zúčastňujúcich sa na obstarávaní obmedzená, keďže päť zo šiestich uchádzačov bolo vylúčených z technických dôvodov. Verejné obstarávanie na nákup plavidiel prebiehalo podobným spôsobom. V jednom prípade (loď s tonážou 200 GT a loď s tonážou 60 GT) bolo obstarávanie zrušené, keďže sa ho zúčastnili iba dvaja uchádzači, ktorí boli vylúčení z technických dôvodov, a použilo sa rokovacie konanie s jedným z uchádzačov. V druhom prípade (plavidlá s tonážou 20 GT a 15 GT) boli z technických dôvodov vylúčené dve z troch predložených ponúk.

Podobne pri verejnom obstarávaní na zabezpečovanie vzdušného dozoru bolo obstarávanie dvakrát zrušené a zákazka bola zadaná až pri treťom obstarávaní. Všetky tri obstarávania boli obmedzené na uchádzačov z EÚ a všetci uchádzači okrem jedného (toho istého pri všetkých troch obstarávaní) boli vylúčení z technických dôvodov ešte pred tým, ako mohli predložiť finančnú ponuku. Záverom možno konštatovať, že pri verejných obstarávaníach zrejme došlo k obmedzeniu hospodárskej súťaže, čo spochybňuje efektívnosť opatrenia.

Problémy s efektívnosťou postupov verejného obstarávania sa vyskytli aj v Rumunsku, zdá sa však, že boli pohotovejšie vyriešené a spôsobili menej oneskorení než v Bulharsku. Vyskytol sa aj problém týkajúci sa predpokladaných hodnôt zákaziek, ktoré boli často oveľa vyššie ako predložené ponuky.

Verejné obstarávanie súvisiace s pozemnou a námornou mobilitou bolo rozdelené do dvoch zložiek, v ktorých sa úroveň hospodárskej súťaže líšila. Na verejných obstarávaníach v oblasti námornej mobility sa zúčastňovalo menej uchádzačov a mnohí boli vylúčení vo fáze predbežného výberu. Pokiaľ ide o obstarávanie v oblasti pozemnej mobility, vylúčený bol iba jeden uchádzač (z celkového počtu 15 uchádzačov o päť zadávaných zákaziek), a to z dôvodu

⁶ V rámci Schengenského fondu I sa poskytla podpora na vykonávanie schengenského *acquis* a na modernizáciu kontroly hraníc na nových vonkajších hraniciach EÚ siedmym z desiatich krajín, ktoré pristúpili k EÚ v roku 2004.

prekročenia maximálneho rozpočtu. Elektronický postup predkladania ponúk zvýšil efektívnosť verejného obstarávania. Kritériom výberu pri všetkých obstarávaníach bola najnižšia cena, pričom ceny ponúknuté vo víťazných ponukách boli podstatne nižšie ako pridelené rozpočtové prostriedky (v prípade pozemnej mobility až o 50 %).

V rámci obstarávania týkajúceho sa modernizácie a prestavby hraničných priechodov iba 11 z 31 výberových konaní bolo uznaných za dostatočne konkurenčné na zabezpečenie najvýhodnejšieho pomeru medzi kvalitou a cenou.

3.5. KOMPLEMENTÁRNOSŤ A SÚDRŽNOSŤ

V rámci hodnotenia Schengenského fondu II na základe kritérií komplementárnosti a súdržnosti sa posudzovalo, do akej miery prispeli k dosiahnutiu cieľov schengenského fondu II iné intervencie a či Schengenský fond II nebol v rozpore s inými intervenciami, ktoré majú podobné ciele.

V hodnotení sa dospelo k záveru, že v Bulharsku aj Rumunsku **bol Schengenský fond II súdržný a komplementárny s opatreniami na kontrolu hraníc financovanými z iných zdrojov.**

V Bulharsku a Rumunsku sa na dosiahnutie cieľov podobných cieľom Schengenského fondu II pridelili prostriedky z rôznych fondov. Medzi národnými stratégiami na pristúpenie k schengenskému priestoru a Schengenským fondom II existovala vysoká úroveň komplementárnosti a synergií.

Pokiaľ ide o sledovanie námornej hranice v Bulharsku, financovanie zo Schengenského fondu II dopĺňalo iné investície zamerané na zvýšenie kapacít v tejto oblasti. S podporou z nástroja predvstupovej pomoci Phare boli zrenovované tri hliadkované lode a bolo zakúpených šesť lodí.

Podobne v oblasti vzdušného dozoru sa z programu Phare v roku 2008 financoval nákup jedného vrtuľníka Agusta AW109E.

3.6. UDRŽATELNOSŤ

V rámci hodnotenia Schengenského fondu II na základe kritéria udržateľnosti sa posudzovalo, v akej miere pretrvávali po skončení intervencie pozitívne účinky nástroja.

V hodnotení sa dospelo k záveru, že **vplyv väčšiny opatrení v rámci Schengenského fondu II by po ich skončení nepretrvával, ak by neboli podporené ďalšími výdavkami na údržbu a odbornú prípravu.** Najmä v Bulharsku v niektorých prípadoch nedostatok rozpočtových prostriedkov viedol k tomu, že vybavenie zakúpené prostredníctvom Schengenského fondu II nebolo počas určitého obdobia prevádzkyschopné kvôli vysokým nákladom na údržbu alebo opravu.

Pokiaľ ide o investície súvisiace so sledovaním námornej hranice v Bulharsku, dôkazy naznačujú, že napriek vo všeobecnosti veľmi vysokej udržateľnosti integrovaného systému kontroly a dozoru na čiernomorskej hranici sa vyskytol problém s jeho údržbou. Už po spustení systému sa začali prejavovať problémy týkajúce sa nákladov na materiál, ktorý sa považuje za

spotrebný, a nie vždy sa naň vzťahuje záruka. Problém, ktorý respondenti najčastejšie uvádzali, bolo opotrebovanie magnetotrónov v radaroch na 12 stacionárnych pozorovacích staniciach.

Pokiaľ ide o vzdušný dozor, ročné náklady na údržbu a prevádzku zahŕňali poistenie, prenájom hangárov a náklady na palivo. Údaje o letoch ukazujú, že po roku 2010 bolo obmedzené používanie rôznych tried vrtuľníkov. Vo všeobecnosti sa aktívne používal iba jeden vrtuľník ľahkej triedy (A109-SN11790), zatiaľ čo ostatné sa v priebehu niekoľkých rokov používali len obmedzene alebo sa nepoužívali vôbec. Vrtuľníky ľahkej triedy sa zvyčajne uprednostňujú, pretože majú menšiu spotrebu paliva ako ťažšie vrtuľníky AW139, pričom sú rovnako spôsobilé na dozor. Rozdiel v počte letov sa dá vysvetliť aj odstavením jedného vrtuľníka A109 od roku 2012 z prevádzky v dôsledku závažnej nehody. Častejšie používanie ťažšieho vrtuľníka AW139 od júla 2012 namiesto vrtuľníka menšej triedy A109, ktorý je v oprave, viedlo k zvýšeniu nákladov na palivo na letovú hodinu. V dôsledku toho sa v roku 2013 aj napriek výrazne nižšiemu počtu letových hodín celkové náklady na palivo zvýšili.

Ďalšie počítačové problémy súviseli s nedostatkom vhodných priestorov na uskladnenie vrtuľníkov. Letecká základňa Bezmer pre vrtuľníky neposkytovala optimálne podmienky, keďže v hangári a skladovacích priestoroch nebola odporúčaná teplota a neboli vybavené reguláciou vlhkosti. Vrtuľníky budú premiestnené na novú leteckú základňu v Sofii, ktorá je financovaná z Fondu pre vonkajšie hranice. V dlhodobom horizonte však bude potrebné zabezpečiť vhodný hangár a prevádzkové priestory pri Čiernom mori a juhovýchodnej hranici.

Programy v rámci Fondu pre vonkajšie hranice boli zamerané aj na základnú odbornú prípravu pilotov a palubných inžinierov. Existujúce problémy s personálnym obsadením boli spôsobené tým, že niektorí zamestnanci nespravili skúšky, ktoré boli súčasťou predchádzajúcich školení poskytovaných výrobcom, ako aj nedostatkom pilotov, ktorí by boli v rámci systému ministerstva vnútra k dispozícii.

Udržateľnosť vybavenia získaného v rámci Schengenského fondu II bola výraznejšia v Rumunsku, kde sa údržba vozidiel a plavidiel hradila z vnútroštátnych prostriedkov.

3.7. VPLYV

V rámci hodnotenia vplyvu sa posudzovali plánované a neplánované dlhodobé účinky, ktoré boli priamo alebo nepriamo vyvolané Schengenským fondom II.

Pri hodnotení sa dospelo k záveru, že celkovo **mal Schengenský fond II želaný vplyv, najmä pokiaľ ide o pripravenosť Bulharska a Rumunska na pristúpenie k schengenskému priestoru. Aj keď investície v rámci Schengenského fondu II mali pozitívny vplyv na riešenie nelegálnej migrácie cez budúce vonkajšie hranice Bulharska a Rumunska a na bezpečnosť v týchto dvoch krajinách, vplyv investícií na budúcich vonkajších hraniciach na bezpečnosť občanov v rámci schengenského priestoru sa prejaví v plnej miere až po pristúpení Bulharska a Rumunska k schengenskému priestoru.** V rámci hodnotenia sa nezistili žiadne negatívne vplyvy, zistili sa však viaceré neplánované pozitívne vplyvy súvisiace so zvýšením kapacít podporovaných zo Schengenského fondu II.

Schengenský fond II mal pozitívny vplyv na pripravenosť Bulharska a Rumunska na pristúpenie k schengenskému priestoru, dôkazom čoho je modernizácia hraničného dozoru a hraničných kontrol na budúcej vonkajšej hranici, systémov IT a komunikačných systémov,

ako aj lepšie riadenie udeľovania víz, čo bolo potvrdené aj v príslušných záveroch Rady z júna 2011.

Pokiaľ ide o širší vplyv Schengenského fondu II, opatrenia financované v rámci tohto nástroja mali pozitívny účinok na riešenie nelegálnej migrácie cez budúce vonkajšie hranice Bulharska a Rumunska a na bezpečnosť v týchto dvoch krajinách, dôkazom čoho je zvýšená miera odhalovania nezákonných prekročení hraníc a cezhraničnej trestnej činnosti, i keď nárast počtu odhalených nezákonných prekročení hraníc by mohol byť spôsobený aj externými faktormi (zvýšený migračný tlak). Investície v rámci Schengenského fondu II (najmä investície do systému hraničného dozoru) mali odradzujúci účinok na nelegálnu migráciu aj cezhraničnú trestnú činnosť. Vzhľadom na to, že zatiaľ sa ešte stále vykonávajú hraničné kontroly na hraniciach medzi Bulharskom a Rumunskom na jednej strane a schengenským priestorom na druhej strane, vplyv investícií v rámci Schengenského fondu II na bezpečnosť v schengenskom priestore bude až do prístúpenia Bulharska a Rumunska k schengenskému priestoru obmedzený. Akákoľvek kvalitatívna zmena hraničných kontrol na hraniciach medzi Bulharskom a Rumunskom na jednej strane a štátmi, ktoré nie sú členmi EÚ, na druhej strane, preto môže mať len okrajový vplyv na bezpečnosť v rámci schengenského priestoru.

Pokiaľ ide o neplánované pozitívne vplyvy, v hodnotení sa konštatovalo, že investovanie do dozoru na námorných hraniciach prispelo aj k odhalovaniu pašovania alebo trestných činov proti životnému prostrediu (nedovolené vypúšťanie odpadu do mora).

4. ZÁVERY

Schengenský fond II, ktorého cieľom bolo „*financovať opatrenia na nových vonkajších hraniciach Únie, ktorými sa vykonáva schengenské acquis a kontrola vonkajších hraníc*“, bol úspešne vykonaný. Prostredníctvom Schengenského fondu II sa Bulharsku a Rumunsku poskytol celkovo 476 miliónov EUR.

Vo všeobecnosti tento nástroj zohral rozhodujúcu úlohu pri zabezpečení toho, aby Rumunsko a Bulharsko mohlo byť v roku 2011 uznané za technicky pripravené na prístúpenie k schengenskému priestoru. Prostredníctvom investícií zo Schengenského fondu II sa zmodernizoval dozor na budúcej vonkajšej hranici, hraničné kontroly, systémy IT a komunikačné systémy a zlepšilo sa riadenie udeľovania víz. Intervencia zodpovedala identifikovaným potrebám, bola súdržná s ostatnými zdrojmi financovania a účinná pri dosahovaní cieľov. Efektívnosť dosahovania cieľov mohla byť vyššia, rovnako ako udržateľnosť niektorých investícií, v prípade ktorých bolo na zachovanie vplyvu potrebné ďalšie financovanie.

Zatiaľ čo investície v rámci Schengenského fondu II prispeli k predchádzaniu nelegálnej migrácii cez budúce vonkajšie hranice Bulharska a Rumunska a k bezpečnosti v týchto dvoch krajinách, vplyv týchto investícií na bezpečnosť v rámci schengenského priestoru zostáva obmedzený až do prístúpenia Bulharska a Rumunska k schengenskému priestoru.

Napriek tomu, že neprístúpenie Bulharska a Rumunska k schengenskému priestoru malo zatiaľ len obmedzený vplyv na účinnosť investícií v rámci Schengenského fondu II, ďalšie odkladanie prístúpenia týchto krajín k schengenskému priestoru s najväčšou pravdepodobnosťou povedie k tomu, že určité časti investícií bude potrebné zvýšiť.